

Odpowiedzi do zadań zamieszczonych w arkuszu i praktyczne wskazówki na ostatniej prostej

Nr zad.	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów	Praktyczne wskazówki na ostatniej prostej
1.	PF	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Jeśli Twoje rozwiązania zadań 1. i 2. (lub jednego z nich) były błędne, to oznacza, że musisz z większą uwagą czytać teksty, skupiać się na znaczeniu słów zawartych w poleceniach. Aby wyćwiczyć umiejętność czytania ze zrozumieniem, możesz wykonać wskazane zadania z repetytorium.
2.	AD	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 19 – zad. 1 s. 20 – zad. 5 s. 22 i 23 – zad. od 1 do 5 s. 54 i 55 – zad. 1, 3a. Podczas egzaminu: czytaj teksty i polecenia uważnie oraz dokładnie. Wracaj do fragmentów, których dotyczą zadania sprawdzające czytanie ze zrozumieniem.
3.	<p>a) Sędzia uważa, że obecna młodzież jest lepiej wykształcona niż jego pokolenie, ale brakuje jej wiedzy na temat zasad zachowania w towarzystwie.</p> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sędzia dba o chłopów, którzy pracują w gospodarstwie, pilnuje, aby ich praca nie trwała dłużej niż do zachodu słońca. – W Soplicowie okazywany jest szacunek dla tradycji, który wyraża się w pielęgnowaniu obyczajów (uczty, tańce, grzybobranie, polowania) oraz w wystroju wnętrz (przedmioty związane z historią Polski). – Przy stole oraz podczas spacerów zachowuje się porządek, który wyraża szacunek dla wieku, płci i urzędu. – Tadeusz witając się z Sędzią, całuje go w rękę. – Podkomorzy z racji wieku i urzędu zajmuje główne miejsce przy stole. 	(0–2)	2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b). 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b). 0 p. – poprawne podanie mniej niż dwóch przykładów w części b) albo odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	<ul style="list-style-type: none"> • W części a) należy się wykazać umiejętnościami czytania ze zrozumieniem (tak jak w zadaniach 1. i 2.) oraz formułowania odpowiedzi. Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, skorzystaj ze wskazówek do pierwszych dwóch zadań. Poćwicz także formułowanie odpowiedzi. W tym celu możesz skorzystać ze wskazanych zadań. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 20 – zad. 4 s. 23 – zad. 3 s. 54 i 55 – zad. 3b, 4 s. 59 – zad. 2. • W części b) trzeba się wykazać bardzo dobrą znajomością lektury. Jeśli sprawiło Ci to trudność, przypomnij sobie treść i problematykę <i>Pana Tadeusza</i> – skorzystaj z Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 33–37. Podczas egzaminu: Twoje odpowiedzi będzie czytał egzaminator. Zadbaj o to, aby były napisane czytelnie i starannym językiem.
4.	B	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.	W tym zadaniu należało się wykazać umiejętnością czytania ze zrozumieniem i wnioskowania na podstawie fragmentu

			0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	tekstu (należało ustalić, co o Podkomorzym mówi jego zachowanie). Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, wykonaj więcej zadań, które ćwiczą wymienione umiejętności. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 55 – zad. 3, 4 s. 71 – zad. 3 s. 72 – zad. 5.
5.	<p>a) Sędzia uważał, że dawniej młodzież była lepiej wychowana, Podkomorzy ma inne zdanie i twierdzi, że dawniej młodzież wykazywała nadmierne zainteresowanie cudzoziemszczyzną.</p> <p>b) Tak, Podkomorzy był dla Sędziego autorytetem, o czym świadczą słowa: „Sędzia Podkomorzego zdał się radzić okiem”.</p>	(0–2)	<p>2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b).</p> <p>1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b).</p> <p>0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • W części a) należało się wykazać umiejętnością czytania ze zrozumieniem i samodzielnego formułowania odpowiedzi. • W części b) trzeba było wyrazić swoją opinię i uzasadnić ją cytatem z tekstu. To wymagało wykazania się umiejętnością czytania tekstu ze zrozumieniem – także polecenia (być może w Twojej odpowiedzi zabrakło cytatu). Jeśli Twoje odpowiedzi były błędne, skorzystaj ze wskazówek do poprzednich zadań. <p>Podczas egzaminu: Zwróć uwagę, że w części b) należało przywołać cytat. Zachowaj czujność na egzaminie. Czytaj polecenia do końca i posługuj się cytatami tylko wtedy, gdy jest o tym mowa w konkretnym zadaniu.</p>
6.	<p>a) <u>Zajęcie stanowiska:</u> Tak, treść obrazka jest zgodna z wymową wypowiedzi Sędziego. <u>Argument:</u> Soplica twierdzi, że młodzież nie potrafi się właściwie zachować wobec dam. Na rysunku przedstawiono podobną sytuację – młodzi ludzie nie znają zasad dobrego wychowania, bo nie ustępują miejsca starszej pani.</p> <p>b) Ustąp miejsca starszej osobie, pomyśl o tobie z wdzięcznością. lub Kiedyś i ty będziesz starszy, ustąp miejsca!</p>	(0–2)	<p>2 p. – poprawne sformułowanie argumentu w części a) i poprawne sformułowanie apelu w części b).</p> <p>1 p. – poprawne sformułowanie argumentu w części a) albo poprawne sformułowanie apelu w części b).</p> <p>0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jeśli w części a) odniesienie treści obrazka do tekstu <i>Pana Tadeusza</i> było dla Ciebie problematyczne, wykonaj wskazane zadania. <p>Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 56 – zad. 7 s. 60 – zad. 8 s. 77 – zad. 8.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W sytuacji, gdy formułowanie odpowiedzi sprawia Ci trudność, musisz więcej poćwiczyć. Skorzystaj z podanych zadań. <p>Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 24 – zad. 9 s. 57 – zad. 9.</p>
7.	C	(0–1)	<p>1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.</p> <p>0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<p>Jeśli wskazanie poprawnej odpowiedzi nie było dla Ciebie łatwe, wykonaj więcej zadań odwołujących się do treści tekstów.</p> <p>Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 10 – zad. 1 s. 12 – zad. 10.</p>

8.	<p>a) spojrział w surowy sposób</p> <p>b) np. – rzucać grochem o ścianę – nakłaniać do czegoś nieskutecznie – rzucać kłody pod nogi – rozmyślnie coś utrudniać – rzucać perły przed wieprze – dawać coś osobie tego niegodnej – rzucać słowa na wiatr – obiecywać coś, czego się nie zrealizuje – rzucać hasło – dawać sygnał do rozpoczęcia czegoś</p>	(0–2)	<p>2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b). 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b). 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<p>To zadanie wymagało znajomości znaczenia związku frazeologicznego. Jeśli okazało się dla Ciebie skomplikowane, staraj się rozwiązać jak najwięcej zadań pozwalających wzbogacić słownictwo. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 201–203, zad. 1–9.</p>
9.	B	(0–1)	<p>1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<p>Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, skorzystaj z ćwiczeń wzbogacających słownictwo. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 101, ćw. 1 s. 108, ćw. 1 s. 124, ćw. 1 s. 145, ćw. 1.</p>
10.	<p>a) Autor: Ignacy Krasicki Tytuł: <i>Żona modna</i></p> <p>b) Bohaterkę satyry Krasickiego i postacie z <i>Pana Tadeusza</i> łączy upodobanie do cudzoziemskich wzorów. <i>Żona modna</i> urządza dom i ogród na wzór francuski, sprowadza modne meble, nosi eleganckie stroje. Telimena i Hrabia także znają się na modzie, cenią francuską literaturę i włoską sztukę, a włoski krajobraz przedkładają nad rodzime widoki.</p>	(0–3)	<p>3 p. – poprawne podanie autora i tytułu utworu oraz poprawne wskazanie, na czym polega podobieństwo między bohaterami obu utworów i poprawne uzasadnienie. 2 p. – poprawne podanie autora i tytułu utworu oraz poprawne wskazanie, na czym polega podobieństwo między bohaterami obu utworów. 1 p. – poprawne podanie autora i tytułu utworu. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>	<p>Zadanie sprawdzało znajomość lektur obowiązkowych – <i>Żony modnej</i> Ignacego Krasickiego, a także <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza. Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, koniecznie przypomnij sobie treść i problematykę obydwu utworów – sięgnij po Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 30. Pamiętaj, że w repetytorium znajdziesz także opracowania innych lektur obowiązkowych.</p>
11.	<p>Tematem tekstu Artura Górskiego jest <u>historia metod detektywistycznych oraz ich obecność w literaturze i filmie</u>. Autor skupia się <u>na wskazaniu źródeł, z których czerpali różni twórcy powieści detektywistycznych oraz filmów kryminalnych</u>, i dowodzi, że <u>najważniejszą funkcją tych dzieł nie jest wcale ukazanie śledztw prowadzonych przez detektywów, ale ukazanie zwycięstwa dobra nad złem</u>.</p>	(0–2)	<p>2 p. – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia. 1 p. – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.</p>	<p>Zadanie polegało na streszczeniu tekstu. Jeśli Twoja odpowiedź okazała się niepoprawna lub częściowo niepoprawna, wykonaj wskazane zadania. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 82 – zad. 1 s. 85 – zad. 1 (zob. wskazówkę na s. 86).</p>

			0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.	
12.	FP	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	To zadanie sprawdzało umiejętność czytania ze zrozumieniem. Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, sięgnij do wymienionych zadań. Repetitorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 82 – zad. 2 s. 86 – zad. 2.
13.	BD	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Zadanie wymagało od Ciebie wykazania się umiejętnością czytania ze zrozumieniem. Podczas egzaminu: Pamiętaj, że zrozumienie polecenia to podstawa sukcesu. Jeśli nie masz pewności, jakiej udzielić odpowiedzi, wróć jeszcze raz do fragmentu tekstu, którego dotyczy polecenie.
14.	A	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Zadanie odwoływało się do umiejętności czytania ze zrozumieniem i wnioskowania (tu: odczytania intencji autora). Skorzystaj ze wskazówek podanych przy zadaniach sprawdzających te same umiejętności.
15.	Mary jest pewna, że tajemniczy ogród musi istnieć, ponieważ: 1. mur jest dłuższy niż sad, 2. za murem rosną wysokie drzewa i widać tylko ich wierzchołki, 3. na drzewach siada gil, który śpiewa tak, jakby zapraszał Mary na drugą stronę muru, 4. zmiana zachowania ogrodnika wydaje się potwierdzać jej przypuszczenia.	(0–1)	1 p. – poprawne uzupełnienie dwóch punktów. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	W tym zadaniu należało się wykazać umiejętnością bardzo uważnego czytania. Podczas egzaminu: Jeśli na egzaminie pojawi się zadanie tego typu, pamiętaj o tym, aby cały czas wracać do tekstu.
16.	PF	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, usystematyzuj wiedzę na temat synonimów i antonimów. Repetitorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 197 – teoria.
17.	ABB	(0–2)	2 p. – podanie trzech poprawnych odpowiedzi. 1 p. – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, uporządkuj wiedzę na temat stylów języka. Repetitorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 200 – teoria.
18.	AD	(0–1)	1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.	Jeśli Twoja odpowiedź była błędna, przypomnij sobie wiadomości o częściach mowy. Wzbogacaj słownictwo, korzystając ze słownika wyrazów bliskoznacznych. Repetitorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 170–176.

<p>19.</p>	<p>Uwaga! We wtorek 7 marca 2019 r. w okolicach parku miejskiego zaginął piesek średniej wielkości, czarny, podpalany, o dużych, brązowych oczach i przyjaznym usposobieniu. Miał na szyi cienką, czarną obrózkę z metalowym serduszkiem, na którym wybito imię Aleks i mój numer telefonu. Aleks był wiernym przyjacielem, dlatego będę bardzo wdzięczna za pomoc w jego odnalezieniu. Na informacje o nim czekam pod numerem telefonu umieszczonym na serduszku. Na znalazcę czeka nagroda.</p> <p style="text-align: right;">Proszę o pomoc i dziękuję! Właścicielka</p>	<p>(0–3)</p>	<p><u>Treść i forma:</u> 2 p. – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty zawierające zachętę, uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy (kto ogłasza? dla kogo? o czym? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?). 1 p. – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty, uwzględnione 4 elementy dotyczące formy. 0 p. – treść niezgodna z poleceniem albo treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy. <u>Poprawność jęz., ort. i int.:</u> 1 p. – łącznie nie więcej niż dwa błędy (jęz., ort. i int.). 0 p. – łącznie trzy błędy lub więcej.</p>	<p>Nie wiesz, co powinno zawierać ogłoszenie? Przypomnij sobie podstawowe informacje o tej formie wypowiedzi i wykonaj wskazane ćwiczenia. Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty: s. 161 – teoria s. 165 – zadania. Warto przypomnieć sobie także zasady pisania innych krótkich form wypowiedzi, takich jak zaproszenie, dedykacja, życzenia – niezbędne informacje znajdziesz w Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 161–168. Podczas egzaminu: W takich zadaniach ocenie podlega także poprawność językowa i ortograficzna. Zanim oddasz arkusz, koniecznie sprawdź, czy Twój tekst jest bezbłędny, popraw ewentualne usterki.</p>
-------------------	---	---------------------	---	--

Zadanie 20. (0–20)

Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym

Temat 1.

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Napisz przemówienie, w którym przekonasz swoich rówieśników, że warto się dzielić tym, co dobre. Odwołaj się do *Opowieści wigilijnej* Charlesa Dickensa. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Przykładowe wypracowanie

Koleżanki i Koledzy!

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia i z tej okazji pragnę podzielić się z Wami przemyśleniami związanymi z tym szczególnym czasem. Wszyscy kochamy święta i ich niezwykłą atmosferę: blask choinkowych światełek, zapach igliwia i piernika, łamanie się opłatkiem, śpiewanie kolęd. Podczas wigilijnej wieczerzy czujemy bliskość, rodzinne ciepło, cieszymy się, że jesteśmy razem. Tradycja nakazuje nam postawić na świątecznym stole dodatkowe nakrycie dla niespodziewanego wędrowca. Czy jednak to nakrycie naprawdę musi pozostać puste? Przecież są wokół nas ludzie, którzy nie mają z kim dzielić bożonarodzeniowej radości. Sądzę, że warto podzielić się z takimi osobami dobrem, które nieodłącznie związane jest z wyjątkowym czasem świąt.

Tak naprawdę niewiele trzeba zrobić, by nasza radość stała się także udziałem innych. Wystarczy dobrze się rozejrzeć. Wystarczy tak jak Mały Książę popatrzeć sercem. Na pewno każdy z nas ma kogoś, może gdzieś obok, tuż za ścianą, kto nie ma z kim spędzić Wigilii, kto tego wieczoru nie ma się z kim przełamać opłatkiem. To przecież nic wielkiego, nic niemożliwego zaprosić do wigilijnego stołu osobę samotną – sąsiadkę, którą codziennie mijamy na schodach, starszego, schorowanego pana, którego czasem spotykamy w osiedlowym sklepie, może kolegę z klasy, który przyjechał gdzieś z daleka, albo krewnego z dalszej rodziny.

Święta mogą być piękniejsze, jeśli do ich klimatu dodamy świadomość, że uczyniliśmy je pięknymi także dla innych. O tym, że dobrem warto się dzielić z innymi, przekonał się bohater „Opowieści wigilijnej” Charlesa Dickensa. Ebenezer Scrooge był egoistą, skąpcem i samotnikiem patrzącym na ludzi z niechęcią. Na zmianę jego postawy wobec innych miał wpływ właśnie magiczny czas świąt Bożego Narodzenia. Spotkanie z duchami pozwoliło Scrooge’owi spojrzeć na własną przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Wędrowka ze zjawami sprawiła, że wiele zrozumiał. Zobaczył, że poza jego kantorem istnieje świat pełen ludzi biednych i potrzebujących, których nie wolno nie dostrzegać. Człowiek nie może izolować się od innych, nie widzieć ich problemów i cierpienia, bo zapłaci za to samotnością i zapomnieniem. I Scrooge się zmienił – stał się człowiekiem serdecznym i wrażliwym na krzywdę innych. Widząc, ile dobra może dać drugiemu człowiekowi, wykorzystał swój majątek i zaczął pomagać. Wsparł datkami towarzystwo dobroczynne. Odnowił kontakty z siostrzeńcem i jego rodziną. Otoczył opieką bliskich swojego pracownika i uratował przed śmiercią jego chorego synka.

Ta nieprawdopodobna historia powinna być dla nas, Koleżanki i Koledzy, ważną nauką. Żyjemy wśród ludzi i dlatego powinniśmy dostrzegać ich wokół siebie. Z całym przekonaniem stwierdzam, że warto dzielić się dobrem, bo to może nam dać więcej radości i satysfakcji niż nawet najpiękniejszy prezent znaleziony pod choinką. Życzę Wam, Koleżanki i Koledzy, by nadchodzące Boże Narodzenie było nie tylko czasem radości, lecz także czasem dobra dzielonego z innymi.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 p. – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (przemówienie), zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (przekonanie adresatów, że dobrem warto się dzielić, przywołanie bohatera literackiego – Ebenezera Scrooge’a z <i>Opowieści wigilijnej</i>, którego życie zmieniło, kiedy pod wpływem spotkania z duchami zrozumiał znaczenie dobra); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu (znaczenie dobra i umiejętność dzielenia się nim).   2. Elementy retoryczne: 5 p. – praca spełnia wszystkie wymagania na 5 punktów (argumentacja pogłębiona, logicznie uporządkowana; argumenty odwołujące się do emocji, faktów i logiki, poparte przykładami).   3. Kompetencje literackie i kulturowe: 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości <i>Opowieści wigilijnej</i>; poprawność rzeczowa.   4. Kompozycja tekstu: 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.   5. Styl: 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.   6. Język: 4 p. – szeroki zakres środków językowych (różnicowana składnia, leksyka), umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.   7. Ortografia: 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.   8. Interpunkcja: 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Przypomnij sobie zasady redagowania przemówienia – Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 113–119.

Wypracowanie o charakterze twórczym

Temat 2.

Czech i Rus postanowili odwiedzić Lecha w jego nowej rezydencji. Napisz współczesną wersję legendy o Lechu, Czechu i Rusie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Przykładowe wypracowanie

Pewnego letniego dnia do siedziby Czecha przybył posłaniec. Był to wysłannik najstarszego z braci, Rusa. Proponował on Czechowi wspólną wyprawę i odwiedzinę u najmłodszego brata. Obaj niepokoił się o Lecha, bo od dawna nie mieli od niego żadnych wieści.

Czech nie zastanawiał się długo. Zabrał ze sobą konną drużynę i już po kilku dniach spotkał się z Rusem i jego wojownikami. Ruszyli w drogę. Kiedy jechali przez starą puszczy, pojawiła się tak gęsta mgła, że człowiek ledwie widział człowieka. Nad ranem mgła opadła, a bracia ujrzeli kamienną budowlę ogrodzoną wysokim murem z bramą z żelaznych prętów.

– Dziwne – powiedział Rus – bramy nikt nie strzeże.

– Istotnie, dziwne miejsce – odpowiedział Czech.

Po chwili zdziwili się jeszcze bardziej, bo brama sama zaczęła się otwierać, a za nią w głębi pojawiła się postać odziana w błękitne spodnie i białą koszulkę. Zbliżający się do nich mężczyzna miał długie, jasne włosy i krótko przystryżoną brodę. Twarze Czecha i Rusa rozjaśniły się w uśmiechu, gdy usłyszeli ciepły i serdeczny głos:

– Witajcie, bracia. Jak dobrze was widzieć.

Poznali go. To był on, ich najmłodszy brat, wciąż ten sam, ale jakby odmieniony. Wszyscy zaczęli się ścisnąć i przyglądać się sobie z ciekawością. Lech zaprosił ich do swojego domu. Czecha i Rusa zaskoczyła niezwykła jasność i obszerność wnętrza. Nie mogli się nadziwić przezroczystym oknom, w których był niezwykle twardy materiał.

– To szkło – powiedział Lech – u was też się kiedyś pojawi. – Nie dziwicie się, bo jadąc przez mgłę, przenieśliście się w przyszłość. Po naszym rozstaniu właśnie w tym miejscu założyłem swój gród, który od znajdującego się tu orlego gniazda nazwałem Gnieznem. A tego wspaniałego ptaka uczyniłem godłem mego ludu. To miejsce to moja rezydencja położona na przedmieściach Gniezna. Ja sam mieszkam teraz w stolicy mego kraju, Warszawie. Tutaj bywam tylko od czasu do czasu. Kiedy od moich wywiadców dowiedziałem się, że zmierzacie w tym kierunku, natychmiast tu przyjechałem.

Lech chciał zaprezentować braciom, jak wygląda jego kraj, więc pokazał im niezwykle dla nich ruchome obrazy. Oczom Czecha i Rusa ukazała się na ekranie żywa kraina pełna pól, lasów, starannie wytyczonych dróg oraz niezwykle miast pełnych ludzi.

– To szczęśliwy kraj – powiedział z dumą Lech. Ja i moi poddani staraliśmy się, by był bezpieczny i zasobny, by panowały tu dostatek i zgoda.

– Słyszeliśmy, że jesteś sprawiedliwym i troskliwym władcą, ale to, co zobaczyliśmy, jest naprawdę niezwykle – odpowiedział ze wzruszeniem Rus.

– Jesteśmy z ciebie dumni, bracie – dodał Czech.

Lech mimo pochwał braci zachował się skromnie. Przyznał, że ten kwitnący kraj, nazywany Polską, jest dziełem pracy wszystkich jego mieszkańców.

Przy kolacji, na której podano tradycyjne polskie potrawy, bracia opowiedzieli Lechowi, co słychać u nich. Życzyli sobie także, by ich kraje były tak piękne i kwitnące jak kraina Lecha. Obfita kolacja przeciągnęła się do późnej nocy, bo bracia bardzo się za sobą stęsknili. Kiedy jednak nastał świt, ruszyli w drogę powrotną. Lech długo spoglądał, jak nikną w podnoszącej się mgle.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 p. – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (współczesna wersja legendy); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (spotkanie Czecha i Rusa z Lechem w jego współczesnej rezydencji); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.   2. Elementy twórcze: 5 p. – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: opisu, charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, dialog, monolog; twórcze wykorzystanie treści legendy o Lechu, Czechu i Rusie.   3. Kompetencje literackie i kulturowe: 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.   4. Kompozycja tekstu: 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.   5. Styl: 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.   6. Język: 4 p. – szeroki zakres środków językowych (zróznicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.   7. Ortografia: 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.   8. Interpunkcja: 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Przypomnij sobie zasady redagowania opowiadania twórczego na podstawie legendy – Repetytorium Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 142–143.

Zasady oceniania wypracowań o charakterze argumentacyjnym i twórczym

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne dla wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 p.
3 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 p.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania.

	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

2. Elementy twórcze dla wypowiedzi o charakterze twórczym

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 p.
3 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 p.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej

- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 p.	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 p.	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 p.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 p. w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 p.	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 p.	2–3 błędy ortograficzne.